

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Judiciis Ecclesiasticis Ad Germaniæ Catholicæ
Principia Et Usum**

De iudiciis criminalibus

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii [u.a.], 1766

Titulus XV. De aliis Criminibus contra Fidem, præsertim de Judæis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68185)

punitur fustigatione & perpetuo exilio, tanquam reus de crimine falsi i.)

TITULUS XV.

DE ALIIS CRIMINIBUS CONTRA FIDEM, PRÆSERTIM DE JUDÆIS.

*Conf. Decretal. Lib. V. Tit. 6. Clement.
Tit. 2. Extravag. Joann. XXII.
Tit. 8. Commun. Lib. V. Tit. 2.*

§. 177.

Infidelibus non deberet permitti habitatio inter Catholicos:

HÆRESIS & Schisma proprie est delium, seu baptizatorum, qui per baptismum ingressi sunt in Ecclesiam, & vel ab ipsius fide, saltem in aliquo articulo, vel ab obedientia secedunt. Infideles autem dicuntur qui carent baptismo & fide in Christum. Ex his aliqui vocantur Gentiles, Ethnici, vel Idololatræ, qui rebus creatis patriæ cultum exhibent. Alii dicuntur *Saraceni*, qui sequuntur Mahometis sectam, uti sunt Turcæ, Tartari, Persæ, Arabes, Ægyptii, qui aliquem vero Numini cultum

i.) Vid. JODOC. BECK de Jur. Judæor. fol. 331. seqq.

tum exhibent, sed secundum leges Alcorani. Alii sunt *Judæi*, qui veteri Testamento circa præcepta ceremonialia & judicialia jam abrogata in hærent, contempta lege Christi, quem venturum credunt, cum ex ipsa Evangelii dilatatione & impletis Prophetiis Eum jam pridem venisse luculenter convincantur.

§. 178. Ut Idololatræ aut Turcæ *Multo* tolerentur inter Christianos subditos *minus* vivere, nunquam permittendum est *auxilium* a Principe. Directe tamen & per se *prestarè* cogi non possunt ad suscipiendum *contra* Baptismum, & Religionem Christia- *Catholico-* nam. Posse Principem Christianum *cos.* non solum uti opera suorum subditorum infidelium, sed etiam inire fœdus cum externis infidelibus, illorumque auxilium adhibere contra alium Principem Christianum, permittunt plurimi. si summa necessitas urget, quæ aliter vitari non potest, addito tamen monito, ut ex tali auxilio Christiana Religio detrimentum non patiat. Ut autem Princeps Catholicus præstet auxilium infidelibus contra Catholicos, vix unquam continget, ut fiat licitum. In Bulla Cœnæ *Art. 7.* excommunicantur illi, qui

ad Christiani nominis hostes deferunt seu transmittunt arma atque bellica instrumenta, quibus impugnentur Christiani. Ab hac Censura vix immunes se præstabunt, qui auxilium infidelibus in bello contra fideles præstant 2.).

Toleran- §. 179. Tolerari tamen possunt Ju-
tur ta- dæi, ubi jam recepti sunt, cum sint
men Ju- testes revelationum de Christo facta-
dei, rum in veteri testamento; præbeant
exemplum vindictæ Divinæ, & al-
quando sint convertendi ad fidem
Christianam, ut sit unus Pastor, &
unum ovile. Unde Saraceni & alii
infideles censentur hostes Christiano-
rum; Judæi servorum ac captivorum
loco habentur. Nimia tamen fami-
liaritas cum illis est evitanda, *ne red-*
dant Christianis pro gratia contumeliam,
& de familiaritate contemptum, qui tan-
quam misericorditer in nostram familia-
ritatem admissi, nobis illam retributio-
nem impendunt, quam juxta vulgare pro-
verbium, mus in pera, serpens in gremio,

2.) Vid. EMMANUEL CORREA Idea Con-
filiarii, Disput. 6. sect. 2. §. 3. n. 1400.
segg.

Et ignis in sinu, suis consueverunt hospiti-
bus exhibere 3.)

§. 180. Imo etiam Judæi baptizati *Cum op-
portunis
cautelis.*
olim valde suspecti habebantur, & eorum liberi arcebantur a dignitati-
bus: postea mitius actum; nec re-
pelluntur a beneficiis Ecclesiasticis,
si sincere fidem susceperint, & hanc
sinceritatem bonis moribus probave-
rint 4.). Quibusdam tamen popu-
lis ea diffidentia contra conversos
Judæos inhæret, ut hæc macula vix
per quatuor generationes deleri pos-
sit: unde etiam quidam Ordines Re-
ligiosi coguntur filios ac nepotes Ju-
dæorum ab ingressu suæ Religionis
repellere, ne in ejusmodi Regnis
malæ famæ maculam contrahant 5.).
Ne autem Judæi non satis cogniti in
familiaritatem Christianorum irre-
pant, in variis Provinciis ordinatum
fuit, ut in vestibus distinguantur a

O 3 Chri-

-
- 3.) C. 13. de Judæis, ubi refertur propu-
diosus mos tractandi Christianas nutri-
ces suorum filiorum.
4.) C. 7. de Rescript. & ibid. GONZALEZ.
FRAGOSUS de Rep. Christ. p. I. lib. I.
disp. 2. §. 8.
5.) Fase & erudite de hac re discurret
AUG. BARBOSA Voto 93.

Christianis. Viri gestare debent annulum flavum in veste, femine caruleas notas in peplo 6.). Hac varietas vestium translata est in jus commune per Concilium Lateranense 7.). Romæ meretrices ab honestis matronis veste erant distinctæ, & servi a liberis. Hanc legem instauravit ALEXANDER SEVERUS, sed Ulpiani Paulique consilio eam remisit 8.). In Germania hoc signum, quo Judæi discerni possint, passim non amplius urgetur: videtur tamen DEUS eos signasse, ut facile a Christianis distinguantur.

*Jus recipiendi
Judæos.*

§ 181. Jus eos recipiendi in Imperio erat olim Imperatori reservatum. FRIDERICUS II., inter Cæsares primus Judæos diserte nominasse creditur servos Camerae suæ 9.): quamvis

6.) Reform. Polit. August. ann. 1550 tit. 22. §. 1.

7.) C. 15. de Judæis.

8.) Vid. ÆLIUS LAMPRIDIUS in vita ALEXANDRI SEVERI. Universim queri potest, an in civitate utilis sit diversitas habitus ad dignoscendos omnes gradus hominum? Discussio hujus questionis non est hujus loci.

9.) Kayserliche Fiscal - oder Camera Knechte.

vis jam priores Imperatores eodem jure in eos usi sint. Servitus autem ista præcipue consistit in obligatione annui census præstandi, cum Imperator vicissim specialiter eos protegat. Si quid Status Imperii attentant circa Judæos, id ex concessione Cæsarum & intuitu Regalium, quæ ab Imperatore & ab Imperio obtinent, fieri censetur 10.). Singulare privilegium datur Electoribus in aurea Bulla 11.). His temporibus omnes Status immediati exercere possunt jus admittendi Judæos: multi tamen prudenter abstinere. Qui autem recipiunt, etiam Jurisdictionem in eos exercent. In Comitibus Imperii tam ordinariis, quam Electionis & Coronationis Cæsareæ, Judæi in urbe illa, ubi Comitibus celebrantur, morantes, peculiari Archi-Mareschalli Imperii protectioni subsunt. Unde Ratisbonæ, quia ibi Comitibus perpetuo continuantur, inita est conventio inter Comitem Pappenhemium tanquam Mareschallum Imperii, &

O 4 Magi-

-
- 10.) Reform. Polit. August. 1530. tit. 27.
& 1548. tit. 20. item anno 1577. tit. 20.
11.) Tit. 9. §. 2.

Magistratum Ratisbonensem, qui promisit, se quatuor familias Judæicas toleraturum, sub protectione Mareschalli negotiaturos, cui singula quot annis certam pendunt pecuniæ summam 12.)

Persecutio Judæorum. §. 182. Multa autem turbulentis illis seculis XIII. & XIV. violenter & ex usurpata potestate in Judæos acta sunt. Ex multis locis expulsos legimus propter multa scelera, præsertim enecatos liberos Christianorum, uti Simonis Tridentini, Andree ex loco Rhinn prope Oenipontum. An omnes ejusmodi historiae sint veræ, aliis examinandum relinquitur. Monachii in Bavaria anno 1285. occidisse dicuntur infantem ab anu Christiana venditum: quapropter ab exacerbato populo 180. Judæi combusti fuerunt. Seculo XIV. per Germaniam magna ubique persecutio Judæorum exorta est: unde dicuntur originem ducere Zingari, scilicet ex Judæis se occultantibus in sylvis. Judæi ex Hispania pulsati, varias artes transtulerunt ad Turcas: unde

---

12.) Vid. PFEFFINGER ad Vitriar. tom 3. fol. 1278. seqq.

unde censent aliqui, consultius fuisse, ut redigerentur in servitutem Hispanorum.

§. 183. Ubi hodie Judæi in Germania inter Christianos vivunt, non sunt *Servant* cives, sed degunt sub protectione *Judæi* Principis, cui etiam præstant annum *leges* censum 13.). Ante paucos annos *commu-* Parlamentum Angliæ concessit illis *nes :* jus civitatis: sequenti anno mox iterum abrogavit. Utuntur ut plurimum Lege Mosaica in iis, quæ ad Religionis ceremonias pertinent: unde non citantur in Judicium die Sabbathi, & Christianis permittitur, ut eodem die Sabbathi aliquas operas illis præstent. In iis tamen, quæ concernunt regimen politicum, observare debent leges communes, etiam Canonicas. Igitur non permittuntur ipsis usuræ; quoad annuos census non plus possunt accipere, quam 5. pro 100.; nec in instrumentis obligationem super ejusmodi contractu erigendis adhibenda est lingua Hebraica, sed solum Germanica. Non admittuntur ad publicas dignitates,

O 5

rates,

13.) Schuz-Verwandte, Schuz-Gelt.

tates, vel publica officia 14.) : neque ad Doctoris gradum in plerisque Academiis: possunt tamen esse Medici, vel Chirurghi, quia apud Romanos hanc artem exercuerunt etiam servi, qui ab omnibus dignitatibus excluderentur. Admittuntur autem ad locationem vectigalium; quia non est officium publicum, sed genus negotiationis, quo eis interdictum non est, servatis tamen debitis cautelis 15.) .

*Quoad
matrimonia
utuntur
Legibus
Mosaicis*

§. 184. Quoad impedimenta matrimonii utuntur Legibus Mosaicis, quæ prohibent matrimonium I. cum matre. II. Filia. III. Noverca. IV. Sorore. V. Nepte ex filio vel filia. VI. Sorore patris. VII. Sorore matris. VIII. Uxore patris. IX. Nura. X. Fratris uxore. XI. Privigna. XII. Privigni filia. XIII. Socru. XIV. Uxoris sorore, saltem vivente uxore. Libellus repudii non quidem legibus Imperii ipsis est interdictus: nihilominus ipsi habent ejusmodi leges inter se, & pretiosos ritus, ut rarissime utantur hoc libello. In casu quo

14.) C. 16. de Judæis. L. ult. C. eod.
15.) C. 18. eod.

quo maritus baptizatur, & uxore pacifice non cohabitante, ad alias nuptias transit, non potest, prohibente Lege Evangelii, cui jam per baptismum subjectus est, libellum repudii dare uxori Judææ, licet hæc grave damnum inde patiatur, cum inter suos contribules non inventura sit alium maritum, nisi exhibere possit libellum repudii a priore marito solenniter & Rabbinico ritu datum 16.). Causæ matrimoniales Judæorum annumerantur causis secularibus, & ideo non trahuntur ad Consistoria Episcopalia, *Cum Ecclesia in neminem judicium exercent, qui non prius in ipsam per Baptismi januam fuerit ingressus: quid enim mihi, inquit Apostolus, de iis, qui foris sunt, judicare 17.)?*

§. 185. Singu'ariter in Germania Quoad prohibitum est, ne Judæi actiones *Judicia-* suas, quas habent contra *Christia-* lia, num,

16.) Vid. BENEDICTI XIV. Bullar. tom. 2. Const. 38. qui Const. 28. disquirat, an liberi Judæorum invitatis parentibus possint baptizari: ubi etiam de Baptismo adulterum Judæorum a §. 32.

17.) Conc. Trid. Sess. 14. de Pœnit. C. 2. C. 8. ¶ de divortiis.

num, cedant alteri Christiano, exceptis tamen indoffationibus Cambiorum. Similiter contractus inter Judæum & Christianum debet fieri coram Magistratu legitimo Christiani 18.), exceptis contractibus & commerciis in publicis & privilegiatis nundinis. Quamvis Judæi in judiciis admitti possint ad solenne Juramentum; summopere tamen Judex cavebit, ut nihil desit ex iis, quæ ex vana observatione apud Judæos requiruntur; censent enim, juramentum non habere vires obligandi, nisi scrupulose observentur omnes solennitates apud se consuetæ. Formulas talis juramenti varias varii referunt, etiam ordinatio Camera Imperialis 19.). Etiam si omnia cautissime observentur, non debet tamen Christianus fiduciam habere in Juramento Judæi, cum isti solenni quodam die, scilicet decimo mensis Tisri, quem dicunt *Jom Kippur*, diem

---

18.) Recept. Imp. August. 1551. §. 79.

19.) Ord. Cam. p. 1. tit. 86. & Conceptus
Ord. Cam. tit. 98.

diem expiationis 20.) absolvantur ab omnibus juramentis 21.).

§. 186. Delicta Judæorum puniuntur juxta leges communes : nulla autem lex statuit, ut Judæus fur reus, juxta vulgi persuasionem, pedibus suspendatur, adjuncto cane : sed collum laqueo inferendum est, prout fit apud Christianos, nisi ob blasphemias aut alias circumstantias aggravantes, exasperanda sit pœna. Judæus Christianum ad Judaicam Religionem & circumcisionem pertrahens, punitur bonorum proscriptione & perpetuo exilio 22.) : hodie pœna capitis locum habet 23.). Qui aliquem ex sua secta conversum & baptizatum male tractet, & ei vim inferat, juxta leges comburendus effret

20.) De quo Levit. XXIII. 27. seqq.

21.) JODOCUS BECK de Jurib. Judæor. BODENSCHAZ de hodiernis ritibus Judæorum part. 2. c. 5.

22.) L. 16. & 18. C. de Judæis.

23.) Regulariter proscriptioni bonorum & deportationi in Legibus Romanis constitutæ, hodie substituitur decollatio. JULIUS CLAR. recept. sent. lib. 5. §. homicidium. n. 18. item §. fin. quæst. 67. n. 8.

esset cum omnibus suis participibus
24.) Polygamia Judæis hodiernis
est prohibita 25.) : unde si quis Ju-
dæus alteram uxorem duceret, pu-
niretur, sicut apud Christianos con-
suetum est, nisi priori uxori dedisset
libellum repudii.

*Subsunt
Legibus
commu-
nibus.*

§. 187. Matrimonium inter Judæum
& Christianam, & vicissim, punitur
ut adulterium 26.) Fornicatio inter
Judæum & Christianam, vel vicissim,
severius punitur, quam commissio
inter Christianos. Sicut Christianus
qui Judæo consecratam hostiam ven-
dit, igne comburitur, sic ipse Ju-
dæus, qui eam emit, & ad usus im-
pios adhibuit, eadem pœna punitur.
Judæus, qui Clerico violentas me-
nus injecit, puniendus est pœna tem-
porali: si Ecclesiæ non satisfiat, Chri-
stianis interdicitur, ne cum ipso Ju-
dæo præsumant commercia exercere
27.) ; horum enim summa pœna est,
si nemo cum ipsis commercia exer-
cet. Vicissim pœnam homicidii in-
currit

24.) L. 3. C. de Judæis.

25.) L. 7. C. eod. C. 8. de divort

26.) L. 6. eod.

27.) C. 14. de Judæis.

currit etiam ille, qui Judæum occidit: nihilominus proprie Assasini reus non est, qui aliquem pretio conducit, ut Judæum occidat; nam Assasini reus dicitur, qui *quempiam Christianorum* per Assasinos interfici fecerit. Judæus, qui baptizatur, potest puniri ob crimina ante baptismum commissa sicut Christianus post peractam pœnitentiam: potest tamen baptismus esse causa mitigandi vel remittendi pœnam. Si autem Judæus post Baptismum in Apostasiam incidat, non gaudet Jure Asyli, sed ab Inquisitore extrahi potest 28.)

§. 188. Dubitant tamen aliqui, an De Judæo ad mortem condemnato in loco christiano permittendum sit, ut Rabbi Judæus ei assistat in via & usque ad completam executionem sententiæ? Certum est, suppeditanda esse tali Judæo sufficientia media ad agnoscendum suum errorem, & amplectendam fidem Catholicam, missis ad ipsum Sacerdotibus Catholicis, qui

---

28.) BENEDICTUS XIV. Bullar. tom. 3. Const. 40. §. 3.

qui possint illum instruere : eo tamen pertinaciter erroribus suis hærente, censent aliqui 29.) permittendam ipsi esse assistentiam Rabbini cum enim Catholici Principes permittant Judæis liberum exercitium suæ religionis, circumcisionem filiorum, celebrationem Sabbathi, matrimonii contractum juxta leges Hebræas ; hinc etiam censent, non denegandum ipsis esse hoc solatium, ut habeant assistentem Rabbinum, quando nulla spes superest conversionis. Quidquid hac in re decernant Magistratus A catholici, ex quorum principiis Autores aliqui loquuntur, certe a Magistratu Catholico id nunquam permittetur, nec permitti poterit sine gravi scandalo Catholicorum, qui ad ejusmodi executiones solent concurrere : nam Judæus magis confirmetur in sua pertinacia, & Catholici videre ac audire deberent multa Christo injuriosa.

TITU.

29.) JODOCUS BECK de Jurib. Judæor.
c. 13. §. 26.